

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-376/12-A

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola, Praha 9 – Černý Most, Vybíralova 964
Sídlo:	Vybíralova 964, 198 00 Praha 9 – Černý Most
IČ:	61 386 618
Identifikátor:	600 040 381
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	PaedDr. Petrem Skalským, CSc., ředitelem školy
Zřizovatel:	Městská část Praha 14, Bratří Venclíků 1073, 198 21 Praha 9 – Černý Most
Místo inspekční činnosti:	Vybíralova 964, 198 00 Praha 9 – Černý Most
Termín inspekční činnosti:	14. – 19. března 2012

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost prováděná v základní škole podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, k termínu inspekce (dále školský zákon).

Aktuální stav školy

Příspěvková organizace vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. K 30. 9. 2011 vzdělávala 535 žáků. Pečuje o 65 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), 1 má vypracovaný individuální vzdělávací plán (dále IVP). Vzdělávání poskytuje i 42 žákům-cizincům. Ve škole je zřízena přípravná třída s počtem 15 žáků k termínu inspekce. V posledních letech počet žáků mírně klesá. Výuku zajišťuje 35 pedagogů, z toho je 10 bez odborné kvalifikace. Jeden pedagog je začínající a 3 si studiem doplňují kvalifikaci. Výrazný posun škola zaznamenala v oblasti materiálně technického vybavení zejména v prostředcích ICT (viz níže).

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola vyhodnotila v loňském školním roce dosavadní vzdělávání podle ŠVP a na základě zkušeností a reálných podmínek provedla úpravy platné od 1. září 2011. Zavedla výuku anglického jazyka od 1. ročníku. Disponibilní časovou dotaci využila na prvním stupni zejména k posílení počtu hodin předmětů český jazyk, matematika, informatika a oblasti *Člověk a jeho svět*. Na druhém stupni pro volitelné předměty (informatika, pěstitelství, německý jazyk, sportovní hry, konverzace a seminář z anglického jazyka) a předměty český jazyk, matematika a oblast *Člověk a společnost*. Z oblasti *Člověk a zdraví* byly 2 hodiny Výchovy ke zdraví přesunuty do oblasti *Člověk a příroda*.

Žáci na prvním stupni měli zvládnuté a zažité správné hygienické a pracovní návyky. Plně respektovali vyučující, dobře reagovali na pokyny a chovali se ukázněně. Čtenářské dovednosti si upevňovali při procvičování porozumění textu, jeho interpretaci a vyhledáváním informací. Měli však málo prostoru pro prezentaci vlastních názorů a postojů. Ve 3. - 5. ročníku si rozvíjeli nejvíce kompetence komunikativní a sociální, částečně k učení. Při časté práci ve skupinách uplatňovali schopnost spolupracovat a respektovat názor druhého. Vlivem pozitivní motivace pracovali většinou se zájmem. V jedné z hodin žáci jen pasivně přijímali informace z výkladu vyučující. Žáci se SVP v hodinách českého jazyka řešili zkrácené texty cvičení, k plnění úkolů měli dostatek času.

Žáci na druhém stupni většinou pracovali společně nebo samostatně. Ojedinelá byla činnost ve dvojicích nebo skupinách, kde měli prostor k rozvoji komunikativních a sociálních dovedností. Při práci s texty v učebnicích a se slovníky vyhledávali informace a propojovali mezipředmětové vztahy. S využitím interaktivní tabule se orientovali v probíraném učivu a práce s ní je motivovala při opakování látky. Někteří se zapojovali se zájmem do činností a rozhovorů s učiteli. Někdy žáci pouze pasivně přijímali informace a podle pokynů vyučující plnili úkoly, které nebyly diferencované s ohledem na jejich individuální schopnosti. Atmosféra ve třídách byla přátelská, žáci na obou stupních však neměli dostatečnou příležitost k vzájemnému hodnocení nebo vyjádření sebereflexe.

Pedagogické rady projednávají výsledky vzdělávání žáků, ale dále je prokazatelně neanalyzují. Využívání pochval k motivaci žáků je v rovnováze s udělovanými kázeňskými opatřeními. Analýzou klasifikace bylo zjištěno, že při přechodu žáků na 2. stupeň nedochází k nežádoucímu výkyvu prospěchu. Naopak u několika jednotlivců 6. ročníku v 1. pololetí nastalo zlepšení oproti klasifikaci v 5. ročníku (český jazyk, anglický jazyk). Škola zjišťuje výsledky vzdělávání standardními vnitřními nástroji (např. hospitacemi nebo čtvrtletními písemnými pracemi). Některé metodické orgány je vyhodnocují a stanovují okruhy nejčastějších chyb a nedostatků ve zvládnutí učiva. Zjištěné skutečnosti však zatím nepromítají do činnosti pedagogické rady ani předmětových komisí a nejsou k nim přijímaná žádná opatření. Žáci se pravidelně umísťují na předních příčkách ve vědomostních a sportovních soutěžích a mimořádné jsou úspěchy ve školní lize ragby, kde několik let po sobě vybojovali titul *Mistr republiky*.

Poradenské služby zajišťují 2 výchovné poradkyně. Kompetence mají rozdělené, jedna se věnuje zejména kariérovému poradenství, druhá žákům se SVP, většinou s vývojovými poruchami učení. Pro jednu žákyni se zdravotním postižením je vytvořen v souladu s legislativou IVP ve spolupráci se speciálním pedagogickým centrem. Úzký kontakt třídní učitelky a rodičů napomáhá zajišťovat její potřeby, je pro ni realizována i doporučená péče mimo vyučování. Dále bylo kontrolou dokumentace shledáno, že 2 žákyně mají dle odborného posudku z pedagogicko-psychologické poradny (dále PPP) návrh na vypracování IVP. Škola však doporučení nerespektovala, přestože výsledky žákyň naznačují výukové potíže. Dále je ve vyšetřeních některých žáků doporučena individuální péče i mimo

vyučování, kterou škola řeší na druhém stupni doučováním z matematiky nebo v rámci předmětu *Cvičení z českého jazyka*, kde s danou skupinou pracuje speciální pedagožka.

Ve sledovaném vzdělávání přes nízký počet žáků ve třídách na druhém stupni nebyla zaznamenána diferenciací učiva, pouze bylo zohledněno pracovní tempo. Analýzou žákovských knížek a diktátů bylo zjištěno, že zejména učitelky na druhém stupni nerespektují doporučení z odborných vyšetření. Při psaní diktátů či procvičování pravopisných jevů používají doplňovací cvičení, ale hodnocení je často nepřiměřeně náročné a pro žáka demotivující. Je opomíjen důraz na ústní zkoušení, převládá hodnocení z písemných projevů. V českém jazyku je klasifikace ve slohové a komunikační výchově a literární výchově nerovnoměrná. Škola podporuje začleňování žáků-cizinců do života školy. Je pro ně realizován kroužek *Čeština pro cizince*.

Záměrem *Minimálního preventivního programu* (dále MPP) je posílit odolnost žáků vůči negativním jevům, vylepšovat školní klima, podporovat pozitivní vzájemné vztahy a zdravý životní styl. K tomu přispívají organizované školní i třídní akce a zařazování témat prevence do jednotlivých předmětů. Školní metodička prevence koordinuje předávání informací, využívá nabídek organizací, které připravují konkrétní programy pro žáky jako např. ODYSSEA, PROSPE. Výchovné poradkyně i školní metodička prevence si vedou záznamy o své činnosti, neprovádějí však její analýzu a nenavrhují opatření pro následující období. Spolupracují s rodiči, s PPP, sociálním odborem při městské části, Policií ČR, účastní se výchovných komisí.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Ředitel byl jmenován do funkce od 1. 8. 2005. Pro její výkon splňuje legislativní podmínky. Ve svých koncepčních záměrech klade důraz na využívání informační a komunikační technologie při rozvoji interaktivní výuky. Při naplňování tohoto cíle se v současnosti zaměřuje především na zajištění souvisejících materiálních a personálních předpokladů. *Kontrolní systém* v pedagogické oblasti je především v kompetenci vedení školy, avšak vzhledem k rozsahu úkolů je potřebné do něj zapojit i další pedagogy. Dle vyjádření ředitele projednává s pedagogickou radou všechny zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy, *Záznamy z pedagogických rad* to však nedokládají. Analýzou dokumentace školy ČŠI zjistila některé další nedostatky, které v průběhu inspekce byly ve školním řádu opraveny:

- chyběla práva a povinnosti zákonných zástupců, podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany žáků před sociálně patologickými jevy, projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí,
- v *Pravidlech hodnocení žáků*, která jsou součástí školního řádu, nebyly zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků a způsoby získání podkladů pro hodnocení,
- ze zápisů v třídních knihách vyplývá, že při výuce některých předmětů nejsou dodržovány osnovy stanovené v ŠVP (dějepis, český jazyk a literatura, občanská výchova),
- v třídních knihách nejsou vždy průkazné údaje o průběhu vzdělávání, chybí údaje o průřezových tématech,
- kontrolou třídních knih vedených ve školním roce 2010/2011 v 9. ročníku bylo zjištěno, že v předmětu dějepis nebylo probráno všechno učivo moderních dějin.

Ostatní dokumentace školy (rozhodnutí ředitele školy o právech a povinnostech v oblasti státní správy, školní matrika, výroční zprávy o činnosti školy, rozvrh vyučovacích hodin, kniha úrazů) je vedena v souladu s právními předpisy.

Pedagogický sbor je stabilizovaný s dlouholetými pedagogickými zkušenostmi. K jeho obměně zatím nedochází. Většina učitelů působí na škole 15 a více let. Další vzdělávání pedagogů vychází z každoročního plánu. Všichni se zúčastnili školení zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů, komunikaci s dospívajícími a na práci se žáky se SVP. Prioritou byly vzdělávací aktivity zaměřené na využití počítačové techniky ve výuce.

Vyučující na prvním stupni uplatňovali frontální formy výuky se snahou zařadit skupinovou práci a efektivně využít prostředky ICT. Stavba hodin byla promyšlená didakticky, metodicky i časově. V úvodní motivaci se snažili přiblížit cíl hodiny, velmi dobře průběžně motivovali, pracovali s chybou. Učitelé rozhovorem a návodnými otázkami zapojovali žáky do problému, vhodným užitím didaktické techniky (interaktivní tabule, počítač a zpětný projektor) efektivně vedli žáky k upevnění učiva a poskytovali jim zpětnou vazbu při plnění zadaných úkolů. V závěru některých hodin se pokusili o shrnutí a zcela výjimečně o vzájemné hodnocení. Diferenciace učiva pro žáky se SVP byla zaznamenána jen částečně. U několika žáků pouze přistoupili ke zkrácení zadaných cvičení.

Na druhém stupni učitelé často uplatňovali frontální formu výuky s klasickou organizací vyučovací hodiny a řazením základních didaktických metod (řízený rozhovor při úvodním opakování, výklad, společné či samostatné procvičení učiva a kontrola zadaných úkolů). K rozvoji sociálních a personálních dovedností žáků napomohly jen někdy začleněné kooperativní formy výuky. Využitím mezipředmětových vztahů a názorných učebních pomůcek (např. interaktivní tabule, přehrávače k poslechu, slovníky, literární prameny, pracovní listy) pedagogové podporovali rozvoj slovní zásoby, představivosti i pochopení souvislostí. Průběžně žáky motivovali a hodnotili, jen výjimečně jim poskytovali příležitosti k sebereflexi či vzájemnému hodnocení. S žáky se SVP pracovali individuálně ojedinele při procvičování slovní zásoby. Závěry vyučovacích hodin většina didakticky nevyužila pro zopakování učiva ani k účelnému zhodnocení.

Ředitel zajišťuje účinnou spolupráci se zákonnými zástupci žáků. Ti jsou informováni na pravidelně konaných třídních schůzkách, v rámci konzultačních hodin, formou elektronického přístupu k žákovským knížkám na webových stránkách školy. Se školskou radou ředitel projednává zákonem určené dokumenty a poskytuje jí potřebné informace. Přínosná je spolupráce se zřizovatelem. Významné je partnerství se soukromým *lyceem Marcellin Champagnat* ve francouzském městě Feurs, umožňuje výměnné sportovní a kulturní pobyty žáků.

Finanční zdroje školy v posledních třech letech tvořily dotace ze státního rozpočtu (dále SR), účelové neinvestiční dotace ze SR (rozvojové programy MŠMT), provozní a účelové dotace zřizovatele, finanční prostředky z projektu, doplňkové činnosti a drobné sponzorské dary. Prostředky z rozvojových programů (zejména v roce 2009) přispěly ke zkvalitnění a zlepšení podmínek vzdělávání, k posílení mzdových nákladů a vyšší motivaci zaměstnanců. Každoročně škola čerpala finance z projektu *Podpora integrace cizinců*, kteří v roce 2011 tvořili 8 % všech žáků. Ze strany zřizovatele měla škola dostatečnou podporu v rámci provozních výdajů i obnově, přispíval i na primární prevenci, sportovní aktivity a odměny zaměstnanců. Hospodaření, do kterého škola zapojila i své fondy, bylo ve sledovaném období vyrovnané. Vedení se aktivně podílí na zajištění finančních prostředků z jiných zdrojů.

V oblasti materiálně-technického zázemí došlo ve sledovaném období k rekonstrukci sociálních zařízení, částečné výměně oken a podlah v učebnách a k rekonstrukci povrchu víceúčelového hřiště a jeho oplocení. Kompletně byla také upravena sborovna. V rámci ICT obnovy škola nakoupila interaktivní tabule, dataprojektory, počítače, notebooky, tiskárny, SW programy a audiovizuální techniku. Vybavení moderní komunikační technikou je nadstandardní a jeho zajištění patří mezi priority školy. Dále byly pořízeny pomůcky pro tělesnou a hudební výchovu. Průběžně škola obnovuje nábytek, osvětlení a ostatní

vybavení. Má dobře zařízené odborné učebny, kinosál, 3 tělocvičny, posilovnu a prostornou knihovnu. Venkovní sportoviště kromě zrekonstruovaného hřiště zahrnuje ještě atletický ovál, který je však nevyhovující a potřebuje rekonstrukci. Na školním pozemku jsou skleníky pro pěstitelské práce a atrium s odpočinkovou zónou. K větší bezpečnosti žáků i ochraně majetku slouží kamerový systém. Škola cílevědomě a koncepčně obnovuje a rozvíjí materiálně technické podmínky pro realizaci ŠVP.

Závěry

Činnost školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Poradenské služby jsou funkční s odstranitelnými riziky v práci se žáky se SVP v průběhu vzdělávání. Pro zohlednění jejich individuálních vzdělávacích potřeb je nutné respektovat ve výuce odborná doporučení poradenských zařízení.

Škola má účinný preventivní systém zaměřený na omezení rizikového chování. Klima školy je vstřícné a podporuje zdravý vývoj žáků. Realizované preventivní strategie pozitivně ovlivňují jejich úspěšnost.

Personální podmínky jsou vyhovující pro realizaci ŠVP, ředitel podporuje profesní růst pedagogických pracovníků jejich dalším vzděláváním.

Volba převážně frontální formy vzdělávání neumožňovala vždy rozvíjet sledované cíle, zvolené strategie vedly k postupnému osvojování klíčových kompetencí pouze částečně. Je zapotřebí efektivněji zařazovat kooperativní způsoby vzdělávání, vytvořit lepší podmínky pro vnitřní diferenciaci a uplatňovat sebehodnocení i vzájemné hodnocení žáků.

Vedení školy i učitelé se výsledky vzdělávání zabývají. Je třeba je dále průběžně vyhodnocovat, přijímat k nim opatření, prezentovat je ve výročních zprávách o činnosti školy a promítat do činnosti metodických orgánů.

Určitá rizika vyplývají z nedůsledné kontrolní činnosti. Byly zjištěny nedostatky, které je nutno odstranit:

- *vzdělávání v předmětu dějepis se musí uskutečňovat v souladu s osnovami v ŠVP ZV dle § 3 odst. 3 školského zákona,*
- *školní řád musí být v souladu s § 30 odst. 1 a) a c) školského zákona, dále v souladu s § 14 odst. 1 písm. b) a f) vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů,*
- *při vzdělávání žáků se SVP škola musí respektovat § 16 odst. 6 školského zákona,*
- *výchovné poradkyně i školní metodička prevence v písemných záznamech o rozsahu a obsahu svých činností musejí mít navržená a realizovaná opatření; tento požadavek je dán přílohou č. 3 k vyhlášce č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů,*
- *třídní knihy musí obsahovat průkazné údaje o poskytovaném vzdělávání a jeho průběhu v souladu s § 28 odst. 1 písm. f) školského zákona,*
- *ředitel školy musí projednávat s pedagogickou radou všechny zásadní pedagogické dokumenty a opatření týkající se vzdělávací činnosti školy dle § 164 odst. 2 školského zákona.*

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona ve lhůtě do 14 dnů požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Oznámení zašlete na adresu Pražský inspektorát České školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csia@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Pražský inspektorát České školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csia@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pražském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Praze dne 17. 4. 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Jiří Mikoláš, školní inspektor

Mgr. Noëlle Kleinová, školní inspektorka

Mgr. Jana Pocová, školní inspektorka

Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

Podpis

Jiří Mikoláš, v. r.

Noëlle Kleinová, v. r.

Jana Pocová, v. r.

Jiří Wagner, v. r.

Ivana Černá, v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Praze dne 18. 4. 2012

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Podpis

PaedDr. Petr Skalský CSc., ředitel školy

Petr Skalský, v. r.

Připomínky ředitele školy

Datum	Text
--	Připomínky nebyly podány.